

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

Приета с Решение на Академически съвет № 1/23.01.2017 г.

Интернационализацията във висшето образование може да се дефинира като процес на международна интеркултурна интеграция в глобален мащаб на университетските и изследователски центрове с цел подобряване на качеството и разпознаемостта на образователния и научен продукт.

Различните аспекти на интернационализацията са: мобилност на студенти, преподаватели и университетски персонал; международни академични програми; интернационализация „у дома“, т.е. интернационализация на учебното съдържание, учебните програми, квалификационната рамка и кампуса (кампусите) на съответния ВУЗ.

Мобилността на студенти, докторанти, преподаватели и служители във висшите училища е съществена характеристика на *Европейската зона на висше образование*.

Академичната мобилност е една от основните форми за въвеждане на интернационализация в цялата сфера на висшето образование. Мобилността на студентите – с цел обучение и с цел практика, се стимулира чрез различни държавни, регионални и международни програми на основата на сключени двустранни и многостранни споразумения. Обменът на студенти е наред с всичко друго и средство за развитие на общоевропейския пазар за специалисти и квалифицирани кадри.

Мобилността на преподавателския състав с цел преподаване и с цел обучение може да се постави на второ място по важност като форма на интернационализация на висшето образование. В Европа съществува голямо разнообразие от национални системи за висше образование, както и стремеж да се интернационализират учебните планове и да се внесат в тях общоевропейски елементи, реализирани чрез проекти за мобилност. Международната мобилност на преподаватели и изследователи с цел преподаване и с цел обучение е предвидена да обхваща значителен дял от академичния състав.

Мобилността на неакадемичен персонал от институциите за висше образование с цел обучение и обмяна на опит е още една съществена част от процеса на интернационализация на висшето образование.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

Анализ на ситуацията във ВТУ

Началото на международното сътрудничество на Великотърновския университет датира от първите години на създаването му и е ориентирано към престижни университети-партньори с утвърдени факултети и специалности, с богати библиотеки и центрове за езиково обучение. Първият договор на ВТУ е сключен през 1972 година. През 80-те години на миналия век броят на подписаните договори нараства. През този период работят вече шестима чуждестранни лектори. Значителна част от преподавателите на ВТУ получават възможност да посетят университетите-партньори в чужбина, да работят в техните библиотеки, да се консултират със свои колеги и да изнасят лекции. Без колебание може да се каже, че международното сътрудничество на Университета допринася в значителна степен за успешното хабилиране на наши преподаватели, за подобряване качеството на обучението и утвърждаването на университета като национален център за образование и наука в областта на хуманитаристиката.

Двустранните договори за сътрудничество с университети в чужбина от 57 през 2008 г. стават 93 през 2015 г., въпреки че дейностите по тях се реализират със собствени средства на университета. Студентската мобилност по линия на преките двустранни договори за сътрудничество се осъществява с цел краткосрочно обучение или учебна и езикова практика. За академичната 2015/2016 г. 26 студенти от ВТУ са били в университети-партньори на обучение или практика, а 92 чуждестранни студенти са осъществили такава мобилност във ВТУ.

Във Великотърновския университет функционира от учебната 2000/2001 г. програма „Еразъм“, като една от формите за осъществяване на академична мобилност, непосредствено след включването на България като страна в програмата. През 2007 г. Великотърновският университет получава и разширена харта „Еразъм“, която дава възможност за реализиране на студентски практики. В началото си програмата е била малка част от международната дейност на университета, като постепенно тя се разраства постоянно. От стартирането ѝ с подписани четири двустранни споразумения, днес оперираме с над 320. Това води със себе си и до разрастване на персонала, отговорен за администриране на мобилностите. От един служител в началото днес четирима служители са отговорни за администриране на мобилностите – студентски и на персонала.

През годините мобилността на студенти и преподаватели се увеличава с явни темпове. През първата година мобилност са реализирали 8 студенти и 4 преподаватели. През учебната 2015/2016 г. мобилностите са както следва: студентска мобилност с цел обучение – 116; студентска мобилност с цел практика – 72 ; входящи студенти – 62 с цел обучение и 10 с цел практика; мобилност с цел преподаване – 119; мобилност на преподаватели и служители с цел обучение – 44; входяща мобилност на персонал с цел преподаване – 52; входяща мобилност на персонал с цел обучение – 33.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

Привличането на чуждестранни студенти за целия срок на обучение е важен аспект от интернационализацията на висшето образование. Чуждестранни студенти се набират чрез сключване на договори с фирми-посредници, които представляват университета и дават информация за предлаганите образователни програми пред потенциални кандидат-студенти, които са чуждестранни граждани. От своя страна, ВТУ се стреми да участва в международни изложения и борси в сферата на висшето образование с цел популяризиране на университета извън страната. Разясняват се стъпките на кандидатстване в университета пред потенциални кандидат-студенти и се оказва съдействие в процеса на тяхното кандидатстване. Изтъкват се възможностите за обучение на чужд език, които университетът предлага, както и възможностите за усвояване на български език като чужд и последващо обучение на български език в бакалавърски, магистърски или докторски програми във ВТУ.

SWOT анализ

Силни страни

- ВТУ предлага бакалавърски и магистърски програми, в които обучението се провежда изцяло на английски език или на руски език.
- ВТУ предлага магистърски програми, в които обучението се провежда изцяло на немски език с цел набиране на немскоговорящи чуждестранни студенти.
- ВТУ е сред водещите университети по краткосрочна изходяща мобилност по програма Еразъм+ за студенти с цел обучение и практика и за персонал, като по размер на финансирането заема трето място в страната.
- Има обособен Еразъм офис със сътрудници, специализирани в различните дейности по програмата.
- Съставен е списък от 40 предмета на английски език с анотации за входящи студенти, които се водят на английски език от преподаватели на ВТУ, като 6 от тях се водят с редовни часове, а останалите – с консултации.
- Всеки договор има свой академичен координатор, който следи за реализацията му и организира селекцията на изходящата мобилност на студенти и персонал и програмата за мобилност на входящия персонал.
- Направена е първа стъпка към улесняване на признаването на успешно издържани изпити по време на мобилност чрез въвеждане на факултетните координатори.
- ВТУ има много партньори – над 320 Еразъм+ споразумения.
- Сключени са договори по Еразъм+ със стратегическите партньори (с които имаме двустранни договори и мобилност преди Еразъм) и част от преподавателските мобилности се финансират от Еразъм+.
- Във Филологически факултет има отделни предмети, които са изцяло на английски или друг чужд език – езикови дисциплини и такива, свързани с историята и културата на страната.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Магистърската програма „Британистика и ирландистика“ се води почти изцяло на английски език.
- Доколкото чуждоезиковото обучение е основен инструмент на интернационализацията, във ФФ се изучават 19 чужди езика.
- Чрез Департамента за езиково обучение, в частност чрез катедрата „Български език като чужд“, имаме утвърдени традиции в изучаването на български като чужд на всички нива от европейската квалификационна рамка.
- Има разработени две съвместни магистърски програми по немски език с БАН – БА в СПН и БА след ПБ.
- В рамките на договора за сътрудничество с Тверския държавен университет, Русия, от 2011 г. се осъществява обучение на студенти по съвместна магистърска програма „Културно-историческо наследство в България и Русия“.
- В рамките на двустранното сътрудничество с Тракийския университет в Одрин, Турция, през пролетта на 2016 г. е разработена съвместна магистърска програма на немски език „Интеркултурна германистика“.
- Съгласно подписан през декември 2016 г. анекс към договора за сътрудничество с Башкирския държавен университет, Русия, предстои учредяването и реализирането на съвместна магистърска програма в сферата на историческите науки, за която да се издават дипломи от двата университета.
- Към отдел „Международно и вътрешно сътрудничество“ функционира Експертен консултативен съвет, който решава въпроси на мобилността и всички други важни задачи, свързани с международната дейност на ВТУ.
- Интернационализацията е интегрирана във факултетите на ниво преподаватели – за всеки Еразъм+ договор има отделен академичен координатор, по чиято инициатива е сключен договорът. Всеки факултет си има и по един факултетен координатор, както и член на Експертния консултативен съвет, избрани от ФС и от АС на ВТУ (нерядко членът на Експертния съвет и факултетният координатор са едно и също лице).
- Към ВТУ има отправено предложение за съвместни програми за ДФО на руски език (от Украйна и Казахстан).
- Една част от преподавателите владеят английски език и могат да водят дисциплини на английски език.
- ВТУ има най-голямата университетска *Facebook* група в България, която популяризира обучението и академичния живот в университета.

Слаби страни

- Няма отделни задължителни или избираеми предмети на английски език извън Филологически факултет, към които да пренасочим и Еразъм+ студенти.
- Във Филологически факултет почти всички чуждестранните езици се изучават с посредничеството на българския (с изкл. на японски и китайски).

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Обучението на входящите Еразъм+ студенти е в голяма степен с индивидуални консултации, защото в по-малка степен формират групи (редовни часове се водят само по няколко предмета).
- Входящият персонал реализира мобилност по индивидуални програми, при което не се реализира пълен потенциал на обмен.
- Поради липса на достатъчно кандидати за редовно обучение „Британистика и ирландистика“ се води задочно и не е подходяща за Еразъм+ обмен.
- Все още има преподаватели, които не владеят английски или друг чужд език.
- Част от преподавателите, владеещи английски, са претоварени от часове в атрактивните специалности, за които може да се разработи курс на английски, като напр. „Информатика и икономика“.
- Няма включена задължителна практика в чужд университет в края на обучението, както е в много европейски университети.
- Недостатъчното финансиране ограничава развитието на всички дейности по двустранните договори за сътрудничество. При наличието на средства много от партньорствата биха имали силно интензивен характер с реализация на многообразни форми на сътрудничество.

Възможности

- Посещение на място и рекламиране на ВТУ в райони, в които има засилен интерес към обучение в България, напр. Гърция, Кипър, Македония, Молдова, Румъния, Русия, Сърбия, Турция, Украйна и др.
- Вече предлаганите предмети за чуждестранни студенти могат да се реорганизируют в по-малък брой, но редовно протичащи курсове.
- Чуждоезиковото обучение като част от обучението на Еразъм+ студентите (по български и английски) може да се запази и включи като задължителен предмет.
- Може да се организира международна седмица на ниво университет, отделни факултети или комбиниране на факултети.
- Департаментът за езиково обучение, по-специално катедрата „Български език като чужд“, може да разработи програма, която да бъде реализирана като лятно училище за Еразъм + студенти през месец септември (преди началото на учебната година). В този случай се изисква такса участие.
- Може да се разработи бакалавърска програма на английски език, съчетаваща най-търсените области (бизнес, информатика и комуникации) с най-силните ни страни (чуждоезиково обучение) или индивидуално за всяка от тях за бизнес администрация.
- Може да се разработи лятно училище по български език, история и култура на България за българи зад граница.
- Може да се наемат преподаватели на хонорар, за да водят часове на английски.
- Може да се увеличи броят/процентът на административния персонал, който да владее английски или някакъв друг чужд език.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Може да се осигури практика на студенти в Еразъм офиса, в ЦДО (филология, информатика, БА, икономика и др.), както и в други звена на ВТУ.

Заплахи

- Академичен и административен персонал, който не владее английски език.
- Трудности в организирането на международна седмица за персонал.
- Все по-намаленият брой на потенциални студенти.

Дейности по отношение на обучението, академичната мобилност и международната дейност на ВТУ до 2018/2019 г.:

1. Еразъм+ споразумения и стратегически партньорства

1.1. Договори

- Оптимизиране на партньорствата по програма Еразъм+ с програмни държави.
- Увеличаване броя на сключените договори с нови направления с утвърдени университети-партньори по програма Еразъм+.
- Увеличаване броя на новите споразумения по програма Еразъм+ с партниращи държави, като силите се съсредоточат в приоритетни за ВТУ региони като Русия, Китай и Западните Балкани.
- Увеличаване на броя на реализираните мобилности с цел практика по програма Еразъм+, чрез търсене на възможности за сключване на договори за сътрудничество с международни компании, малки и средни предприятия във всички области.
- Развитие на двустранното сътрудничество с чуждестранни университети в следните основни направления: поддържане и активизиране на традиционни партньорства; установяване на нови с престижни университети в Европа и света; засилено сътрудничество с университети от бившите съветски републики и от азиатските страни, с оглед приемане на студенти за обучение от тези страни и разработване на съвместни образователни проекти.
- Осъществяване на сътрудничество с различни организации и институции в България /хотели, културни институции, училища и др./, което да облекчава приема на преподаватели и студенти във финансов аспект, да осигурява педагогическа практика, да спомага за културните програми на гостите и др.

1.2. Стратегически партньори

- Осъществяване на контакт с всички университети, в които се изучава български език и култура и история, с които ни свързва дългогодишно сътрудничество чрез двустранен обмен, лектори, конференции, като Украйна, Молдова, Сърбия, Албания, Германия, Полша и т.н.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Установяване на контакти с българските училища зад граница с цел привличане на бъдещи студенти.

2. Краткосрочна мобилност с цел обмен

2.1. Изходяща преподавателка мобилност

- Включването в мобилност по програма Еразъм+ на преподаватели от ВТУ, които досега не са реализирали мобилност.
- Насърчаване участието на преподаватели в проекти, финансирани по европейски програми.
- Организация и провеждане на международни конференции, уъркшопове, семинари, съвместни научни и творчески прояви на ниво университет или по факултети с цел установяване на нови контакти и за сътрудничество с бизнеса.
- Търсене на партньори за включване в общи научно-изследователски проекти.
- Насърчаване участието на преподаватели в международни конференции, симпозиуми и т.н.

2.2. Входяща преподавателска мобилност

- Привличане на преподаватели от други ВУ с цел изнасяне на цикъл лекции по определена тематика на студенти от ВТУ, както и на студенти по програма Еразъм+.
- Да се направи предложение да залегне в междуправителствените споразумения в областта на образованието и науката облекчаването на условията за прием на лектори по различни езици за страните извън ЕС и студентите за обучение /премахване на разрешителното за работа, безплатни визи за културен обмен/

2.3. Изходяща студентска мобилност с цел обучение

- Увеличаване броя на мобилностите с цел обучение по програма Еразъм+ от 116 през уч. 2015/16 на 130 за уч. 2018/19 г.

2.4. Изходяща студентска мобилност с цел практика

- Увеличаване броя на мобилностите с цел практика по програма Еразъм+ от 72 през уч. 2015/16 на 90 до уч. 2018/19 г.
- Продължаване договорните отношения с Еразъм консорциума за практики АПАО и увеличаване броя на практиките, организирани с тях от 10 през уч. 2015/16 до 15 през уч. 2018/19 г.
- Сключване на други договори за провеждане на студентска практика извън програма Еразъм+.

2.5. Входяща краткосрочна студентска мобилност с цел обучение и практика

- Увеличаване броя на чуждестранните студенти по програма Еразъм+ от 79 с цел обучение през уч. 2015/16 на 85 през уч. 2018/2019 г. и от 10 с цел практика през уч. 2015/16 на 14 през уч. 2018/2019 г.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Създаване на работещ механизъм за признаване на придобитите кредити за студенти по време на обучението им в чужбина.
- Стимулиране мобилността на студенти от университети-партньори във ВТУ чрез осигуряване на атрактивни модули за обучение на ниво факултет или комбинация от факултети.
- Утвърждаване и насърчаване на разработената менторска система във ВТУ за чуждестранни студенти.
- Осигуряване на повече възможности за входящи студенти за провеждане на практика във ВТУ, като напр. чуждоезикови центрове, департамента за чуждоезиково обучение, Еразъм офиса, ЦДО и др.
- Осигуряване на по-добри условия за настаняване и обучение и засилване на студентския обмен по линия на двустранното сътрудничество.
- Привличане на докторанти от балтийските страни за обучение във ВТУ, доколкото вече има изразен интерес в тази посока.

2.6. Мобилност на административен персонал

- Увеличаване броя на представители на административния персонал, реализиращ мобилност в рамките на програма Еразъм+ за участие в тренинги и международни седмици, организирани от университети-партньори с цел обмяна на опит, подобряване на уменията по чужд език, прилагане на нови методи за работа.

3. Обучение

3.1. Чуждоезиково обучение

- Разработване на магистърски програми в дистанционна форма на обучение, в които се преподава на чужд език с цел привличане на чуждестранни студенти по модела на редица университети в Европа и САЩ.
- Разработването на съвместни междууниверситетски магистърски програми, при завършването на които студентите получават двойни дипломи или две дипломи от всеки от университетите-партньори по програмата.
- Осъществяване на контакти с българската диаспора и с българските средни училища зад граница с цел привличане на студенти от българските общности по света.
- Осъществяването на контакти с българските малцинствени общности в съседни държави и предлагане на възможности за обучение във ВТУ.
- Разработване на съвместни международни магистърски програми по *Еразъм+*, при които студентите се обучават всеки семестър в различен университет-партньор по програмата.
- Разработване на дистанционни квалификационни курсове, преподавани изцяло на чужд език. Сключването на договор за образователен франчайз с чуждестранни

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

университети-партньори е също работещ способ за популяризиране на ВТУ с цел привличане на чуждестранни граждани за обучение в университета.

- Необходима е работа с посолствата и консулските служби на Република България с цел популяризиране на ВТУ в страните, в които има траен интерес към обучение в университета.
- Организиране на модул по интеркултурна комуникация, както и езикови курсове на различни нива за представители на администрацията и преподавателския персонал с цел повишаване компетенциите на чужд език и повишаване на конкурентоспособността им на европейско ниво.
- Продължаване предлагането на обучение по български език като чужд за Еразъм+ студенти.
- Промотиране на обучението по български език като чужд – Департамент за езиково обучение, катедра „Български език като чужд“. Организиране на обучение на балкански езици и на руски език (езици на част от стратегическите ни партньори).
- Подпомагане и съхраняване на чуждоезиковото обучение във ВТУ, както и на чуждоезиковите центрове.
- Организиране на курсове за експерти в ЦДО с цел повишаване компетенциите на чужд език и повишаване на конкурентоспособността им на европейско ниво.
- Съвместно с КазУМОиМЯ да се разработи бакалавърска / магистърска програма на руски език.

3.2. Програми на английски език

- Увеличаване броя на бакалавърските и магистърските програми на английски език в най-търсените области – икономика (особено бизнес администрация), информационни технологии, комуникации и др.
- Организиране на „лятно училище“, като се включат представители на различни факултети, за да се направи по-атрактивно за студенти.

3.3. Организиране на международна седмица за чуждестранни преподаватели и администрация на различна актуална тематика.

3.4. Привличане на чуждестранни студенти за пълен цикъл на обучение

- По спогодби на МОН – за обучение на български език.
- По нова бакалавърска програма на английски език.
- За обучение на руски език.

4. Изследователска и проектна дейност

- Да се търсят възможности за разработване и включване на ВТУ в различни европейски програми и проекти извън програмата Еразъм+.
- Насърчаване и съдействие на студентите за разработване на проекти в областта на младежта и спорта с европейско участие.

Стратегия за интернационализация на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ до 2018/2019 г.

- Организиране на международни конференции във ВТУ на ниво катедри, факултети или междуфакултетски/общоуниверситетски конференции.
- Насърчаване на преподаватели от ВТУ за участие в чуждестранни конференции в страната и в чужбина, както и публикуване в издания с импакт фактор.
- Планираната в ЦДО международна научна интернет конференция с КазУМОиМЯ, Алмати, Казахстан „Онлайн образование – педагогическите, правовые, економическите аспекти“ да се популяризира и сред Еразъм партньорите и да се провежда регулярно.
- Разработените две съвместни магистърски програми на немски език с БАН – БА в СПН и БА след ПБ за ДФО да се популяризират чрез чуждестранните партньори по Еразъм+.
- Издаване на съвместен рекламен бюлетин (онлайн) с ЦДО за популяризиране на ВТУ, Еразъм и ДФО.
- Увеличаване на изследователската дейност по международни проекти.
- До 2018/19 г. международната дейност да има напълно разработен външен сайт, като входящите студенти да могат да кандидатстват и онлайн.
- Използването на социалните мрежи като средство за осъществяване на връзка с потенциални кандидат-студенти както от България, така и от чужбина.
- Поставяне на указателни табели на английски език в кампусите на ВТУ.

РЕКТОР: (п)
(ПРОФ. Д-Р ХРИСТО БОНДЖОЛОВ)